

**NOTĂ INFORMATIVĂ
PRIVIND
PRINCIPALELE PREVEDERI ALE
CONVENȚIEI CONSILIULUI
EUROPEI PRIVIND PREVENIREA
ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI
ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI
VIOLENȚEI DOMESTICE
(CONVENȚIA DE LA ISTANBUL)**

Coaliția Națională „Viața fără Violență în Familie”
MD 2012, Chișinău, Republica Moldova
Str. Armenească 27/10
Tel/Fax: (+373) 69 253 558
Email: secretariat.coalitie@gmail.com

Această notă a fost elaborată de către Coaliția Națională „Viața fără Violență în Familie”, rețea constituită din 23 de organizații non-guvernamentale și instituții publice, prestatoare de servicii victimelor violenței.

Aproape fiecare dintre noi cunoaște personal sau a auzit despre un caz de violență îndreptat împotriva unei fete sau femei, a fost martor/ă sau însăși a trecut printr-o formă de violență. Dacă vom discuta într-un grup de mai mult de cinci femei despre problemele cu care acestea se confruntă, violența în familie va fi printre primele trei menționate, iar cel puțin o femeie va povesti propria sa istorie de abuz. Datele statistice confirmă acest lucru (1):

 Aproape trei sferturi (73%) dintre femeile din Republica Moldova au fost supuse unei sau altei forme de violență din partea partenerului intim;

 Două din cinci femei (40%) spun că au fost supuse violenței fizice și/sau sexuale, de la vârsta de 15 ani, din partea partenerului sau non partenerului;

 În perioada declarării stării de urgență numărul apelurilor la Telefonul de Încredere pentru Femei 0 8008 8008 a crescut cu 35% - mai multe femei victime ale violenței;

 În Moldova, ca și în multe alte țări din regiune și din întreaga lume, la originea violenței sunt stereotipurile sau convingerile adânc înrădăcinate despre rolurile femeilor și bărbaților în familie și societate: 27,7% dintre bărbați și 17,5% dintre femei cred că o femeie trebuie să tolereze violența pentru a-și păstra familia, 41,1% dintre bărbați și 19,1% dintre femei susțin că sunt momente în care femeia trebuie bătută, 45% dintre femei consideră că „violența împotriva femeilor este adesea provocată de victimă, iar aproape 40% dintre bărbați consideră că, dacă o femeie a fost violată, atunci ea a făcut ceva ca să provoace violul.

Noi avem legi în domeniul prevenirii și combaterii violenței, dar cum se întâmplă adesea, legile nu sunt suficiente și nu oferă soluții pentru toate problemele legate de originea și consecințele violenței. Ratificarea Convenției reprezintă o șansă ca lucrurile să se schimbe, fiind primul document internațional care conține prevederi foarte specifice despre cum mai eficient de prevenit și combătut violența.

Convenția recunoaște cultura și tradițiile țărilor care au ratificat-o, precum și le obligă să promoveze și să garanteze înțelegere, dragoste și respect în familie. Convenția a fost deja ratificată de Parlamentele multor țări (multietnice, religioase, țări dezvoltate), Franța, Germania, Turcia, Georgia, Spania, Slovenia, România, Polonia, Grecia, Croația, Suedia, Finlanda, Danemarca, Austria, Belgia, etc. unde situația femeilor s-a îmbunătățit, iar toate interpretările legate de Convenție nu s-au adeverit.

Prevederile Convenției de la Istanbul se bazează și sunt în conformitate cu o serie de tratate internaționale deja ratificate de Republica Moldova, precum Convenția europeană pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (CEDO), Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW), Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (ICCPR), Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (ICESCR), Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor cu cruzime, inumane sau degradante (UNCAT).

(1) Studiul „Bunăstarea și siguranța femeilor” realizat de OSCE, pe un eșantion de 1,802 de femei cu vârste cuprinse între 18 și 74 de ani, anul 2019.

Statul care ratifică Convenția, trebuie să întreprindă mai multe acțiuni, cum ar fi:

- **Să educe, începând din școală, fetele și băieții cum să construiască relații armonioase și să comunice fără violență. Să informeze fetele și femeile despre drepturile lor.** În societatea noastră, violența este încă normalizată și justificată. Toți am auzit astfel de fraze: „femeia trebuie să-și cunoască locul”, „fii și tu mai înțeleaptă, mai dă de la tine”, „ferește-te din calea lui, dacă vezi că-i enervat”, „dacă erai o fată de treabă, nu se băga la tine”, etc. De fapt, băieții și bărbații agresori sunt cei care nu cunosc un alt model comportamental pentru că și ei la rândul lor au fost victime ale violenței în familia de origine.
- **Convenția stipulează că violența în bază de gen este violența direcționată împotriva unei femei pentru că ea este femeie și afectează femeile în mod disproportionat, dar și faptul că și bărbații pot fi victime.** 95% dintre victime sunt femei iar agresorii sunt bărbați. Convenția prevede termenul de „gen” care înseamnă rolurile, comportamentele, activitățile care sunt atribuite femeilor și bărbaților. Termenul de „gen” este deja prevăzut într-un șir de acte normative naționale. De multe ori, aceste roluri sunt rigide cum ar fi: „bărbații nu se implică în creșterea și educația copiilor”, „treburile casnice sunt exclusiv grija femeilor”, etc. De fapt, în familie, drepturile și implicarea egală atât a femeilor, cât și a bărbaților aduce beneficii ambilor parteneri.
- **Să protejeze fetele și femeile, victime ale violenței, și să pedepsească agresorii.** Doar 8% din femeile care au trecut prin violență și 3 % care au trecut prin viol raportează cazul la poliție sau organizațiilor pentru că „ce-o să spună lumea?”, „mi-i rușine să spun că am fost violată, totuna vor spune că eu sunt vinovată”, „unde să mă duc cu copiii?”. Impunitatea agresorilor, lipsa unor sancțiuni descurajatoare, creează o societate unde violența este o normalitate transmisă din generație în generație.
- **Să instruiască judecătorii(oarele), procurorii, polițiștii(le), medicii, asistenții(tele) sociali,** etc., să aplice corect legea fără a blama femeile care au trecut prin violență sau a le descuraja.
- **Să susțină organizațiile care ajută femeile și copiii victime ale violenței.** Mai mult de 60% dintre servicii specializate, destinate femeilor și copiilor victime sunt prestate de către organizațiile non-guvernamentale. De cele mai multe ori, femeile și copiii care ajung la aceste organizații, nu cred că pot să mai schimbe ceva: „asta-i crucea mea”, „mi-a spus că mi va lua copiii”, „mi-a spus că nimeni nu o să mă creadă”, „unde o să mă duc”, etc. Fără ajutorul acestor organizații le este foarte greu să înceapă o viață decentă, fără violență.
- **Să aloce resurse financiare pentru servicii specializate și campanii de informare.** De multe ori femeile care trec prin abuz nu au posibilități financiare și sunt foarte vulnerabile pentru a trece prin tot sistemul de servicii (femeile cu necesități speciale, femeile sărace sau în etate, etc). Campaniile sunt mai ales importante atunci când este vorba de a schimba niște convingeri colective. Probabil toți am auzit astfel de afirmații eronate: „nu trebuie de vorbit despre violență pentru că gunoiul din casă nu se scoate” sau „rufele murdare nu se spală în public”.

- **Să colecteze date despre cât de răspândită și gravă este violența.** Atunci când nu sunt date detaliate și suficiente, un fenomen devine invizibil și autoritățile vor ignora problemele și respectiv, nu vor aloca resurse financiare, nu vor susține serviciile, etc.
- **Să stabilească un organism coordonator în domeniul elaborării, promovării și implementării politicilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței.** Entitatea coordonatoare va asigura planificarea, elaborarea, monitorizarea și evaluarea impactului politicilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței domestice.

Mituri despre Convenție:

Mit 1. Convenția ne va distruge familiile și tradițiile istorice.

Convenția încurajează modele de familii și valori bazate pe respect, relații armonioase și egalitate între bărbați și femei. Tradițiile pot fi frumoase și amintite cu drag în cercul familiei dar sunt distructive atunci când este moștenită violența. Nimeni dintre noi nu va spune că violența fizică sau psihologică este o tradiție pe care vrem să o transmitem copiilor. Convenția cere concret statelor părți ca „obiceiurile, cultura, religia, tradițiile sau așa-numita „onoare” cum ar fi, mutilările genitale, violența legată de zestre, violurile pe timp de conflict armat, căsătoriile forțate și căsătoriile cu minore, să nu fie considerate în nici un caz justificări ale unor acțiuni violente.

Mit 2. Convenția prevede căsătoriile între persoanele de același sex.

Convenția nu conține nici o prevedere legată de căsătoriile de același sex sau instituția căsătoriei. Convenția recunoaște și se incriminează doar căsătoria forțată drept o formă de violență care este îndreptată împotriva fetelor/femeilor care sunt amenințate cu bătaia sau moartea pentru a se căsători, sau sunt căsătorite cu violatorul pentru a-l aboli pe acesta de pedeapsă.

Mit 3. Din cauza Convenției, autoritățile vor lua copiii din familii dacă vor considera că părinții nu-i educă corect.

Convenția nu conține nici o prevedere privind luarea copiilor din familii și nu atentează la modul de educație a acestora. Convenția prevede că copiii pot fi victime ale violenței domestice, inclusiv în calitate de martori ai violenței în familie, dar nu reglementează specific educația. Atunci când violența față de un copil constituie o tradiție sau un model de educație a acestei familii, autoritățile naționale dispun deja de un mecanism de intervenție în condițiile Legii Nr. 140 din 14-06-2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Mit 4. În școală se va preda despre orientarea sexuală și identitatea de gen.

Art.14 din Convenție impune statelor părți să includă în programul de învățământ material didactic cu privire la rolurile de gen ne-stereotipice în familie și societate (cum ar fi femeile și bărbații participă în mod egal la creșterea și educația copiilor, fetele pot urma profesii tradițional masculine, polițiste sau în domeniul tehnologiilor informaționale, iar băieții pot fi asistenți medicali). Acest articol nu implică faptul că statele părți ar trebui să includă materiale didactice despre orientarea sexuală și identitatea de gen (Art.12, <https://rm.coe.int/168046253e>).

***Stimate deputate/stimați deputați schimbarea este în mâinile voastre!
Voi puteți asigura ca fetele și femeile Republicii Moldova să fie protejate de violență!***